

İŞGÜCÜ PİYASASINDA
UYUMSUZ EŞLEŞME VE AŞIRI EĞİTİMLİLİK OLGUSU:
GEÇİCİ BİR DURUM MU - KALICI BİR SORUN MU?

İŞİL KURNAZ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ

“Are the degree certificates worth the paper they are printed on?”

“Degrees of Choice”

The Economist,

13th July 2000

OF COURSE
YOU'RE OVERQUALIFIED,
YOU'RE
SUPERMAN!

DIERING

3/16 © 2009 CREATORS SYNDICATE, INC. WWW.CREATORS.CO.M

HOW SHOULD THE GOVERNMENT ADDRESS THE SUPPLY OF QUALIFIED WORKERS?

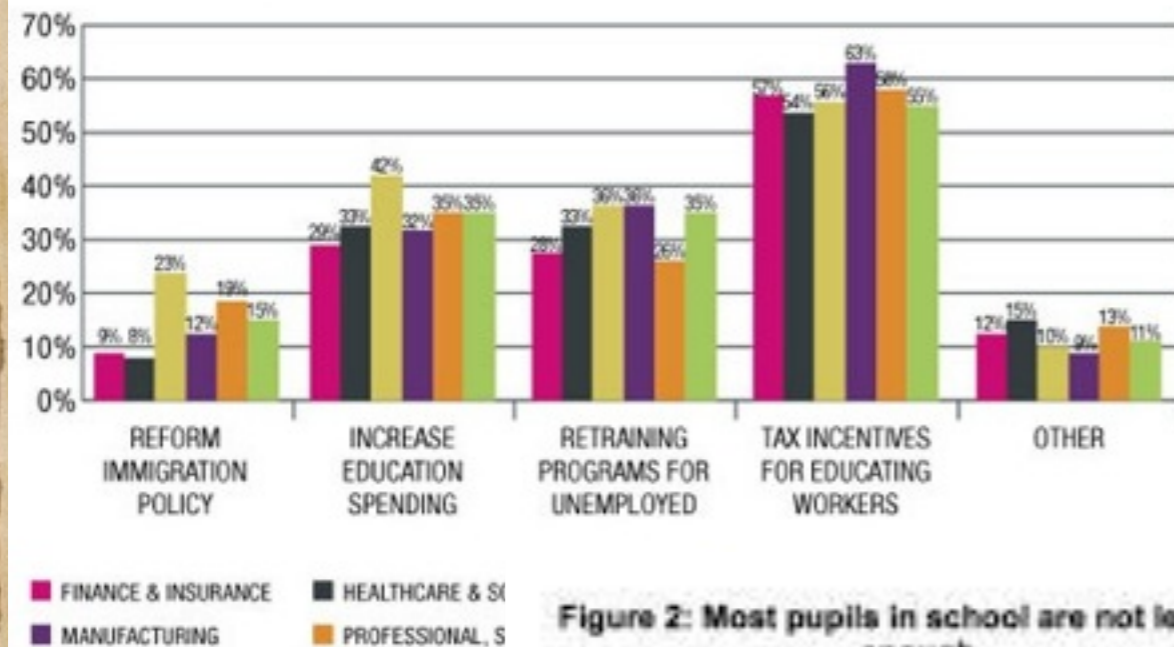
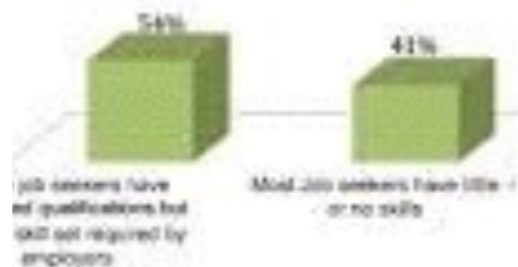

Figure 2: Most pupils in school are not learning enough
 (% primary pupils not meeting basic learning level in literacy and numeracy for Selected African Countries)

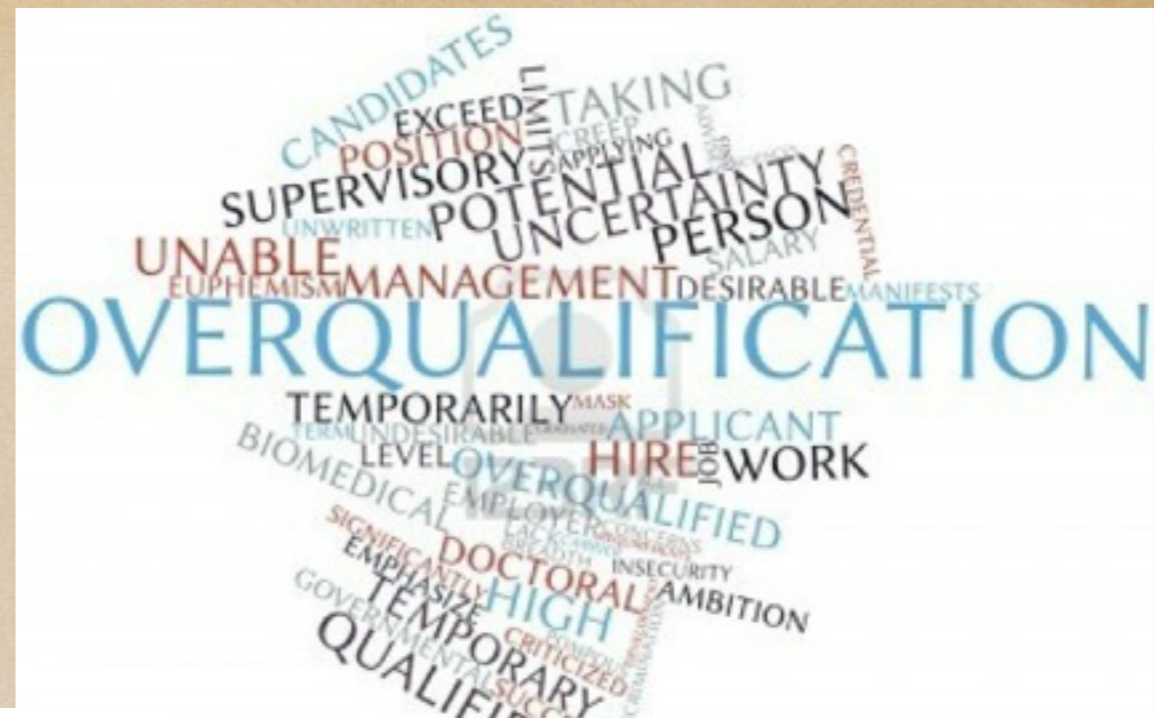

Kings Center for Universal Education, 2012

Figure 3: youth lack the skills or their skills are not what employers need

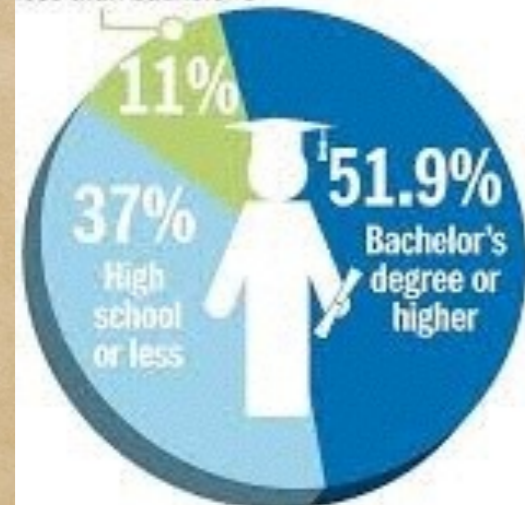
Country Expert Survey for 37 African Countries, 2012

Too many graduates?

Education requirements of jobs held by college graduates

More than high school, less than bachelor's

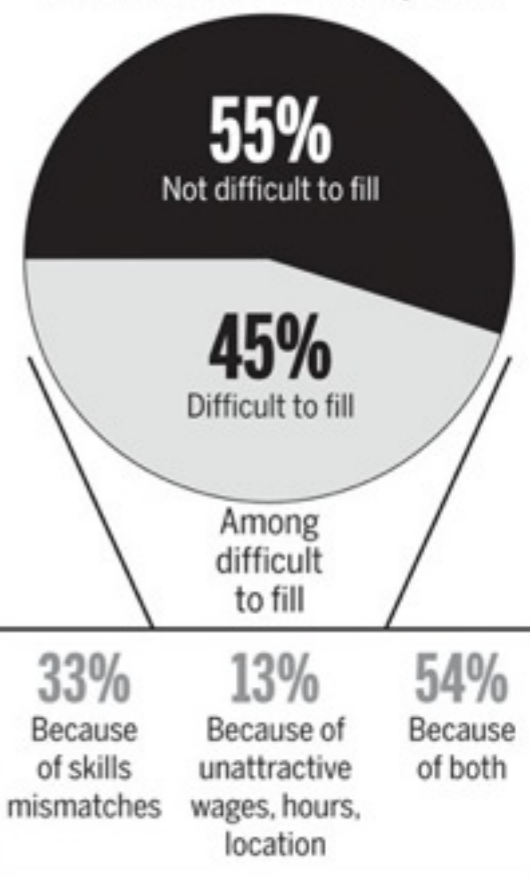

Source: U.S. Bureau of Labor Statistics 2010 data, analysis by Center for College Affordability and Productivity.

DESERET NEWS GRAPHIC

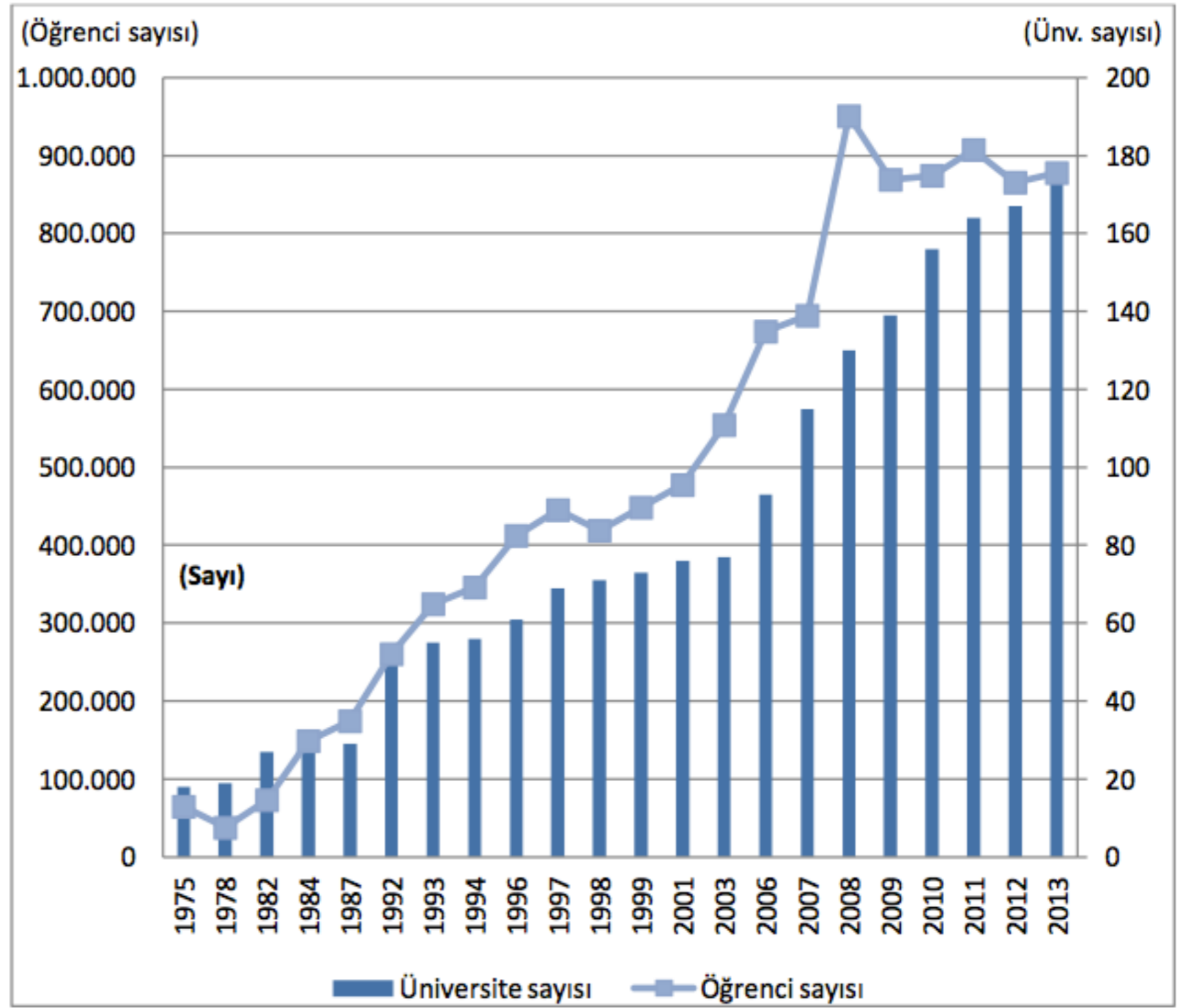

Minnesota Job Vacancies, 2012

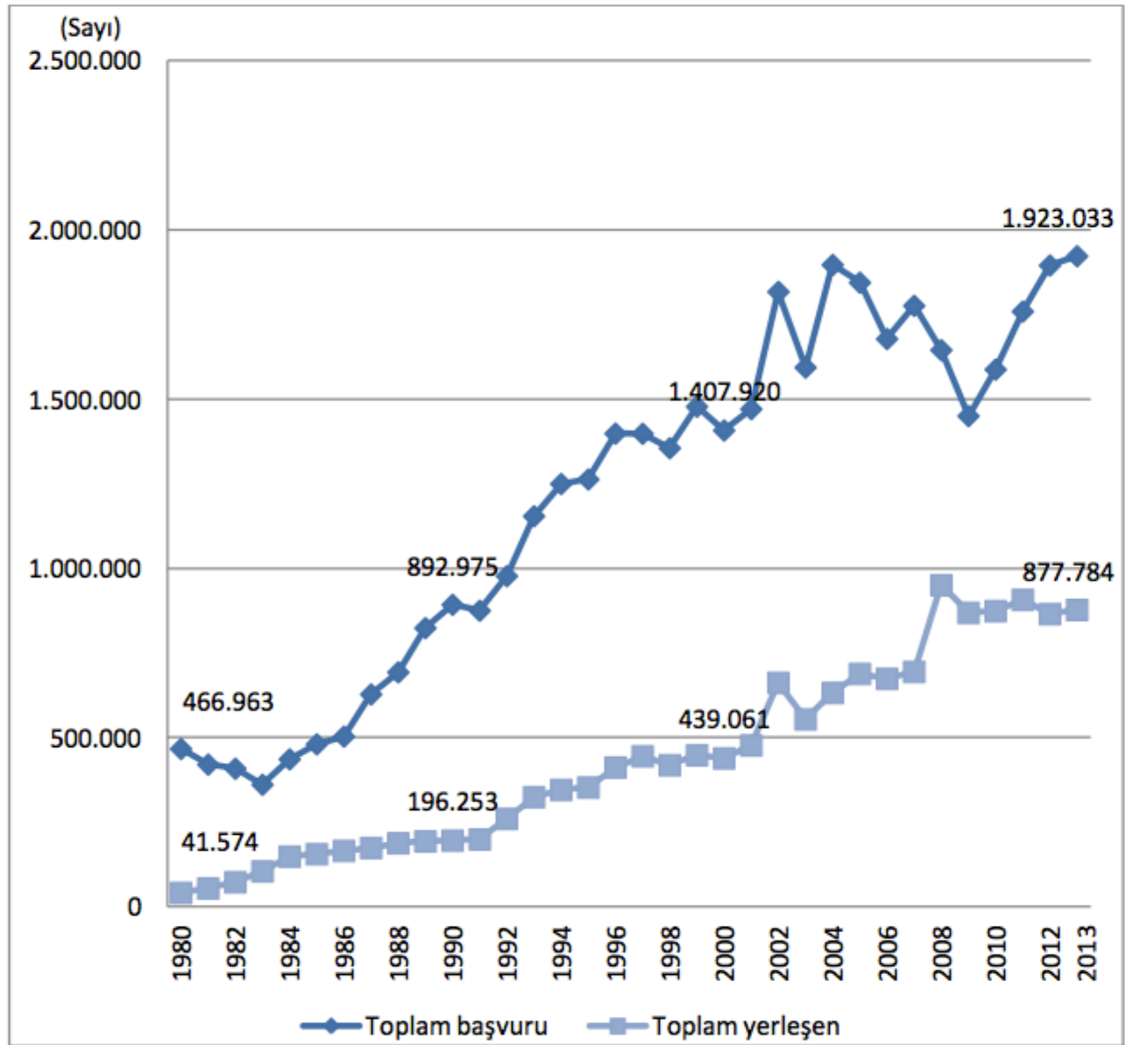
Source: Survey of 200 employers on job vacancies, Minnesota Department of Employment and Economic Development

YENİ KAYIT OLAN
ÖĞRENCİ
SAYILARI VE
ÜNİVERSİTE
SAYISINDAKİ
DEĞİŞİM
(1975 - 2013)

Kaynak: ÖSYM İstatistikleri

ÜNİVERSİTEYE
BAŞVURAN
VE
YERLEŞEN
ÖĞRENCİ
SAYILARI
(1980 - 2013)

Kaynak: ÖSYM İstatistikleri

BAZI
ÜLKELERDE
YÜKSEK-
ÖĞRETİMDEKİ
ÖĞRENCİ
SAYILARI
VE
BÜYÜME
ORANLARI
(2000 - 2010)

Ülke	Öğrenci Sayıları		Büyüme Oranı
	2000	2010	10 Yıllık Dönemde Öğrenci Sayısı Artış Oranı (%)
Çin	7.364.111	31.046.735	322
Bangladeş	726.701	2.036.443	180
İran	1.404.880	3.790.859	170
Brezilya	2.781.328	6.552.707	136
Hindistan	9.404.460	20.740.740	121
Türkiye	1.594.462	3.529.334	121
Malezya	549.205	1.061.421	93
Endonezya	3.126.307	5.001.048	60
ABD	13.202.880	20.427.709	55
Avustralya	845.132	1.276.488	51
Rusya Federasyonu	6.331.324	9.330.115	47
Meksika	1.962.763	2.847.376	45
Ukrayna	1.811.538	2.635.004	45
Arjantin	1.766.933	2.520.985	43
Polonya	1.579.571	2.148.676	36
Birleşik Krallık	2.024.138	2.479.197	22
İtalya	1.770.002	1.980.399	12
Fransa	2.015.344	2.245.097	11
Güney Kore	3.003.498	3.269.509	9
İspanya	1.828.987	1.878.973	3
Japonya	3.982.069	3.836.314	-4

Kaynak: UNESCO, 2013

İŞGÜCÜ PİYASASINDA
UYUMSUZ EŞLEŞME VE AŞIRI EĞİTİMLİLİK OLGUSU:
GEÇİCİ BİR DURUM MU - KALICI BİR SORUN MU?

- KAVRAMSAL ÇERÇEVE
- TEORİK YAKLAŞIMLAR
- AŞIRI EĞİTİMLİLİK OLGUSUNUN ETKİLERİ
- UYUMSUZ EŞLEŞMENİN ÖLÇÜLMESİ
- TÜRKİYE ANALİZİ (ISCO 08 - ISCED KARŞILAŞTIRMASI)
- OECD ÜLKELERİ KARŞILAŞTIRMASI

KAVRAMSAL ÇERÇEVE:

NİTELİK UYUMSUZLUĞU MU? - BECERİ UYUMSUZLUĞU MU?

UYUMSUZ EŞLEŞME

NİTELİK UYUMSUZLUĞU (EĞİTİMSEL UYUMSUZLUK)		BECERİ UYUMSUZLUĞU	
QUALIFICATION MISMATCH (EDUCATIONAL MISMATCH)		SKILL MISMATCH	
AŞIRI NİTELİK (EĞİTİM) DÜZEYİ	YETERSİZ NİTELİK (EĞİTİM) DÜZEYİ	AŞIRI BECERİ DÜZEYİ	YETERSİZ BECERİ DÜZEYİ
OVER-QUALIFICATION (OVER- EDUCATION)	UNDER- QUALIFICATION (UNDER- EDUCATION)	OVER- SKILLING SKILL SURPLUS SKILL UNDERUTILIZATION	UNDER- SKILLING SKILL GAP SKILL DEFICIT
Kişinin yapmakta olduğu işin gerektirdiğinden daha fazla niteliğe (daha yüksek eğitime) sahip olması.	Kişinin yapmakta olduğu işin gerektirdiğinden daha az niteliğe sahip olması.	Kişinin mevcut işinin gerektirdiğinden daha yüksek beceri düzeyine sahip olması.	Kişinin sahip olduğu becerilerin, yapmakta olduğu işin gereklilikleri açısından yetersiz düzeyde kalması.

İLK TARTIŞMA: “Nitelik”, bireylerin “beceri” donanımlarını temsil edebilecek özellikte bir gösterge midir?

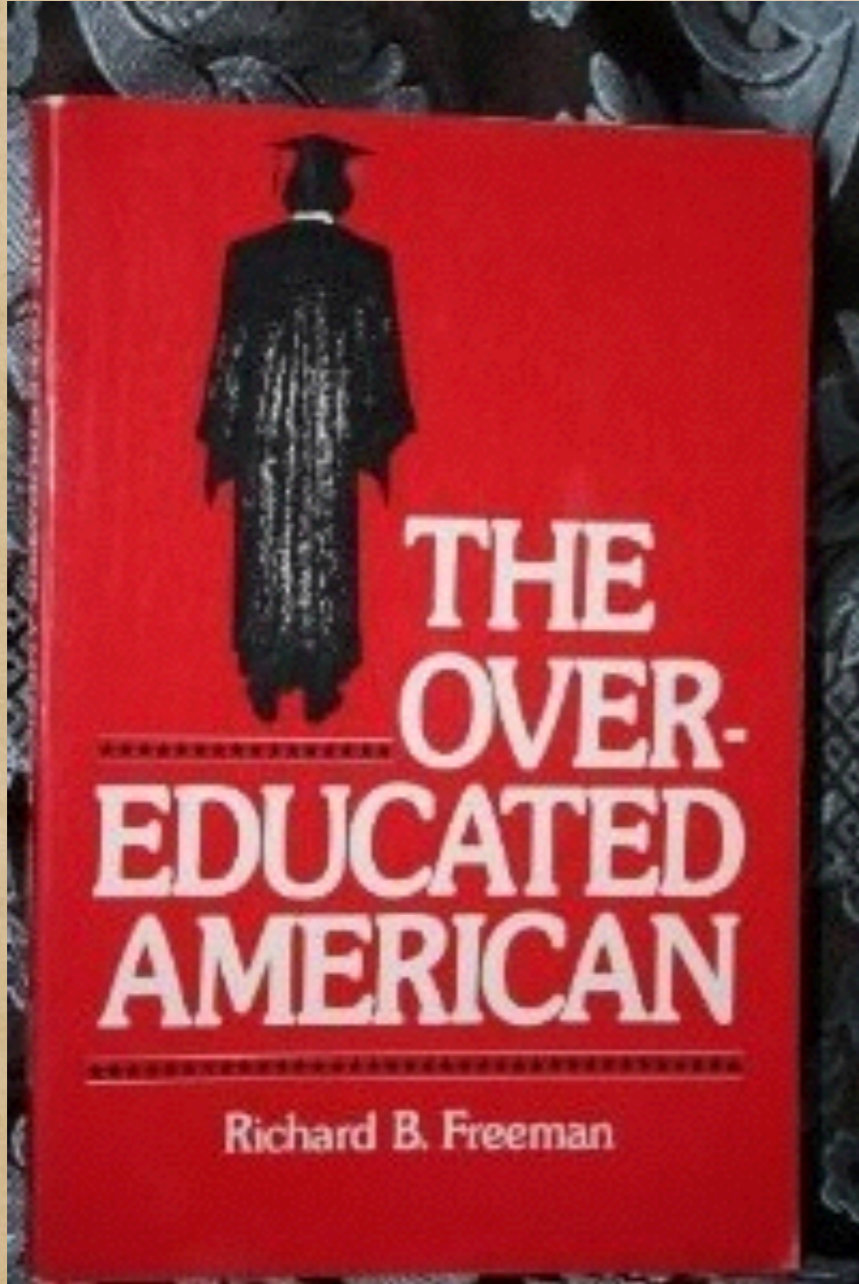
- “Nitelik” ve “beceri” birbirleriyle yakından ilişkili kavramlardır ancak aynı anlamı taşımazlar. Bu yüzden, farklı şekillerde ölçülürler.

NİTELİK	BECERİ
Sadece formel ya da sertifikalı eğitimler yoluyla elde edilen kazanımlar. Eğitimsel nitelikler, sadece geçmişte belirli bir dönemde kazanılır. (Ör: Okulda)	Özellikle deneyim yoluyla edinilen, işe özgü genel ve teknik yetkinlikleri ifade eder. Becerilerin kazanılması ve kaybedilmesi, tüm yaşamı kapsar.

- Nitelik, bireylerin becerilerini temsil etmekte yetersiz kalır. Bir iş için gerekli görülen eğitim düzeyine sahip olmak, aynı zamanda söz konusu iş için istenen becerileri taşımak anlamına gelmez.

AŞIRI EĞİTİMLİLİK OLGUSU İLE İLGİLİ
LİTERATÜRDEKİ İLK ÇALIŞMA:

RICHARD B. FREEMAN - "THE OVER- EDUCATED AMERICAN" (1976)

- Freeman, 1970'li yılların başlarında ABD'de üniversite mezuniyetinin getirisindeki azalmayı, üniversite mezunu işgücü arzının artması ile ilişkilendirmiştir.
- Freeman' a göre;
Aşırı eğitimsizlik= Bireyin eğitime fazla yatırım yapmış olması

TEORİK ÇERÇEVE:

İŞGÜCÜ PİYASASI TEORİLERİNDE EĞİTİMİN İŞGÜCÜ PİYASASINDAKİ ROLÜNE ATFEDİLEN ÖNEM

TEORİ	EĞİTİMİN İŞGÜCÜ PİYASASINDAKİ ROLÜ	UYUMSUZ EŞLEŞME YAKLAŞIMI
BEŞERİ SERMAYE TEORİSİ	Eğitim yoluyla bireylerin nitelik ve becerileri gelişir ve böylece verimlilik düzeyleri yükselir. Bilgi, nitelik ve becerilere, işgücü piyasasında "seçkin" bir önem atfedilir.	Uyumsuz eşleşme, kısa vadede söz konusudur ve geçici bir durumdur. Arz ve talebin uyarılama süreci sonunda ortadan kalkar.
İŞ REKABETİ TEORİSİ (KUYRUK MODELİ)	Bireylerin işgücü piyasasındaki iş kuyruğundaki konumlarını belirleyen eğitim düzeyleridir. Eğitim maliyetleri dikkate alınır.	- <i>Credentialism (Credential Inflation)</i> - <i>Diploma Disease</i> Uyumsuz eşleşme, kalıcı bir problemdir.
ELEME TEORİSİ	Eğitimin sinyal fonksiyonu: Eğitimin verimliliği tanımlama, seçme, sıralama ve eşleştirme işlevine atıf yapar. Eğitim maliyetleri dikkate alınır.	- <i>Qualification Inflation</i> - <i>Grade Drift</i> Uyumsuz eşleşme, kalıcı bir problemdir.
ATAMA (TAHSİS) TEORİSİ	Eğitim, genel olarak verimliliği artırır ancak verimlilik düzeyi aynı zamanda yapılan işin karmaşıklık derecesine de bağlıdır.	Quintini'ye göre; uyumsuz eşleşmenin kalıcı bir işgücü piyasası sorunu olduğu ve ücret düzeyi üzerindeki etkileri konusunda en tutarlı bulgulara sahip olan teorik çerçevedir.
KARİYER HAREKETLİLİĞİ TEORİSİ	İşgücü piyasasında daha çok gençlerin uyumsuz eşleşme problemi ile karşı karşıya kalması ve özellikle işgücü piyasasına ilk kez girdiklerinde daha fazla aşırı eğitilmiş duruma düşmeleri konusunda gerçekçi bir bakış açısı vardır.	Uyumsuz eşleşme geçici bir durumdur. Uyumsuz eşleşme (aşırı eğitimlilik) yaş ilerledikçe – işgücü piyasası tecrübesine bağlı olarak – azalır.

AŞIRI EĞİTİMLİLİ OLGUSUNUN ETKİLERİ: GEÇİCİ BİR DURUMLA MI - KALICI BİR SORUNLA MI KARŞI KARŞIYAYIZ?

Makro Boyuttaki Etkileri	İşgücü Piyasasına Etkileri	<ul style="list-style-type: none">• İdeal Olmayan İşgücü Piyasası• Uyumsuz Eşleşme• Eksik İstihdam ve Düşük Verimlilik• Dışlama Etkisi (Crowding out/ Bumping down effects)• İşgücü Hareketliliği• İşgücü Piyasasında Mevcut İşlerin Temel Karakteristiklerinin Değişmesi• Niteliklerin Rekabeti ve Nitelik Enflasyonu• Ücret Farklılıkları
	Diğer Etkileri	<ul style="list-style-type: none">• Üretkenlik Kaybı• Milli Gelir ve Refah Seviyesinin Düşmesi• Eğitime Yönelik Toplam Talebin Yükselmesi• Eğitime Ayrılan Kaynakların Etkinliğinin Azalması• Potansiyel Vergi Gelirlerinin Azalması
Mikro Boyuttaki Etkileri	Firma Açısından Yarattığı Etkiler	<ul style="list-style-type: none">• Düşük Verimlilik ve Üretim Kaybı• İşçi Devrinin Artması• İş Barışının Bozulması
	İşgücü Açısından Yarattığı Etkiler	<ul style="list-style-type: none">• Eğitimin Getirisi ve Ücret Farklılıkları• Eğitime Yapılan Bireysel Yatırımların Azaltılması• İş Doyumunun Düşük Olması• Nitelik Aşınması• İşgücü Hareketliliğinin Yüksek Olması• Mesleki Beklentilerin Belirsizleşmesi

Kaynak: Bu tablo Freeman, 1976; Rumberger, 1981; Burris, 1983; Sicherman, 1991; Bishop, 1993; Alba- Ramirez and Blazquez, 2002; Cockx and Dejemeppe, 2002; Quintini, 2011'deki teorik ve ampirik çalışmaların sonuçlarından yararlanılarak oluşturulmuştur.

UYUMSUZ EŞLEŞME NASIL ÖLÇÜLEBİLİR?

✓“Aşırı eğitim düzeyi”/ “yetersiz eğitim düzeyi” nasıl tanımlanır?

EĞİTİM DÜZEYİ

MESLEK/ İŞLERİN
EĞİTİMSEL
GEREKLİLİKLERİ

✓“İstenen/ Gereken eğitim düzeyi” nasıl ölçülebilir?

O	OVEREDUCATION	AŞIRI EĞİTİM DÜZEYİ
R	REQUIRED EDUCATION	GEREKLİ EĞİTİM DÜZEYİ
U	UNDEREDUCATION	YETERSİZ EĞİTİM DÜZEYİ

Literatürde önceki dönemlerdeki çalışmalarda “**gerekli eğitim düzeyi**” kavramı, belirli bir meslek için eğitimsel standartları tanımlamak üzere kullanılırken; güncel çalışmalarda “**gerekli (required)**” kavramının hatalı bir kullanım olduğu ileri sürülmekte ve işgücünün mesleki standartlardan daha çok eğitim düzeylerine göre istihdam edildikleri gerçeği çerçevesinde “**usual**” veya “**reference**” kavramlarının tercih edildiği görülmektedir.

UYUMSUZ EŞLEŞME VE AŞIRI EŐİTİMLİLİK RİSKİ İLE EN FAZLA KARŐILAŐAN GRUPLAR

- GENÇLER
- KADINLAR (ÖZELLİKLE EVLİ
KADINLAR)
- GÖÇMENLER
- BEKAR BİREYLER

UYUMSUZ EŞLEŞME NASIL ÖLÇÜLEBİLİR?

Öz Değerlendirme Yöntemi (Subjektif yöntem):

- Katılımcılara doğrudan mevcut işlerini yapabilmeleri için gerekli gördükleri minimum eğitimsel gereksinimler sorulur.
- Veri setinin oluşturulması için arz/ talep yönlü araştırmalar (işçi/ işveren araştırmaları) yapılmıştır.

Örneğin; ABD’de bu yöntemle gerçekleştirilen makro ölçekli çalışmalarda “Gelir Dinamikleri Anketi (Panel Study of Income Dynamics- PSID)”; Avrupa ülkelerinde gerçekleştirilen pek çok çalışmada “Avrupa Toplumu Hanehalkı İşgücü Davranışları Anketi (European Community Household Panel- ECHP)” kullanılmış ya da daha mikro çalışmalarda söz konusu anketlerdekine benzer sorulardan yararlanılmıştır.

ÖZ DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ (SUBJEKTİF YÖNTEM)	
DOĞRUDAN ÖZ DEĞERLENDİRME	DOLAYLI ÖZ DEĞERLENDİRME
<p>Bu yöntemde aşırı veya yetersiz eğitim düzeyinin ölçülmesine ilişkin iki temel yaklaşım söz konusudur:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Katılımcılara doğrudan yapmakta oldukları iş itibariyle aşırı, yetersiz ya da uygun eğitim düzeyine sahip olup olmadıkları sorulmaktadır (Groeneveld, 1997).2. Katılımcılara sahip oldukları becerilerin mevcut işlerinde kullanımlarının kapsamı sorulmaktadır (Halaby, 1994).	<p>Bu yöntemde, katılımcılara öncelikle mevcut işleri için gereken/ uygun eğitim düzeyi sorulmaktadır. Bu soruya verilen cevaplar katılımcıların fiili eğitim düzeyleri ile karşılaştırılarak; yapmakta oldukları işler itibariyle aşırı, uygun veya yetersiz eğitilmiş olup olmadıkları ortaya konulmaktadır.</p> <p>Bu yöntemi kullanarak eğitimsel uyumsuz eşleşmenin ölçüldüğü soru ifadelerinde bazı farklılıkların söz konusu olduğu görülmektedir.</p>
<p>Bu yöntemle yapılan ölçümler, şu soruya verilen cevaplar doğrultusunda elde edilmektedir:</p> <p>“Sahip olduğunuz eğitim düzeyini, mevcut işiniz itibariyle nasıl değerlendiriyorsunuz?” - çok yüksek, çok düşük, uygun düzey (Do you have a level of education which is according to your own opinion too high, too low or appropriate for your job?)</p>	<p>Bu yöntemle yapılan ölçümlemede kullanılan soru kalıplarını iki kategoride sınıflandırmak mümkündür:</p> <ol style="list-style-type: none">1. İş yapabilmek için gerekli eğitim düzeyi (<i>the required level to do the job</i>) (Hartog ve Oosterbeek, 1988)2. İşe sahip olabilmek için gerekli eğitim düzeyi (<i>the required level to get the job</i>) (Duncan ve Hoffman, 1981)

Araştırmacılar	Yılı	Orijinal Soru Formu	Soru İfadesi	Açıklamalar
Duncan ve Hoffman	1981	"How much formal education is required to get a job like yours?"	"Sizin sahip olduğunuz gibi bir iş için ne kadar örgün eğitime sahip olmak gerekiyor?"	İşe alım standartlarına vurgu yapılmaktadır.
Hartog ve Oosterbeek	1988	"Which education, according to you, is the best preparation for the work you are doing?"	"Sizce yapmakta olduğunuz iş için en iyi hazırlığı sunabilecek eğitim düzeyi hangisidir?"	İşi yapabilmek için söz konusu olan eğitimsel gerekliliklere atıf yapılmaktadır.
Alba- Ramirez	1993	"What kind of education does a person need in order to perform in your job?"	"Sizin işinizi yapabilmek için, bir kişinin ne düzeyde/ tür bir eğitime ihtiyacı vardır?"	İşi yapabilmek için söz konusu olan eğitimsel gerekliliklere atıf yapılmaktadır.
Galasi	2008	"If someone was applying nowadays for the job you do now, would they need any education or vocational schooling beyond compulsory education? And if so, about how many years of education or vocational schooling beyond compulsory education would they need?"	"Halihazırda yapmakta olduğunuz işe bugün başvuru yapılması durumunda, zorunlu (örgün) eğitim dışında herhangi bir eğitim ya da mesleki eğitim gerekmekte midir? Eğer cevabınız evet ise, gerekli gördüğünüz eğitim/ mesleki eğitim süresi ne kadardır?"	İşe alım standartlarına vurgu yapılmaktadır.
Green ve diğerleri	1999	"How much schooling is required to get your current job?"	"Sizce mevcut işinize sahip olabilmek (söz konusu işe girebilmek) için gereken eğitim düzeyi nedir?"	İşe alım standartlarına vurgu yapılmaktadır.
		"How much schooling is required to do your current job?"	"Sizce mevcut işinizin yapılması/ yerine getirilmesi için gereken eğitim düzeyi nedir?"	İşi yapabilmek için söz konusu olan eğitimsel gerekliliklere atıf yapılmaktadır.
Battu ve diğerleri	2000	"Was the degree gained in (a year) a requirement in the job specification for your main employment?"	"Sahip olduğunuz diplomanın, mevcut işiniz için gerekli olan nitelikleri kazandırdığını düşünüyor musunuz?"	İşi yapabilmek için söz konusu olan eğitimsel gerekliliklere atıf yapılmaktadır.
Alba- Ramirez ve Blazquez	2002	- "Do you consider you have skills/ qualifications to do more demanding job than the one you have now?" - "Has your formal training/ education provided you with the skills needed to perform your current job?" - "To what extent is your formal training or education related to your current job?"	- "Şu anki işinizden daha çok emek isteyen (daha zor olan) bir işi yapmak için gereken niteliklere/ becerilere sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?" - "Almış olduğunuz formel/ örgün eğitim, şu anki işinizi yerine getirebilmeniz için gereken becerileri sağlamakta mıdır?" - "Sahip olduğunuz eğitimsel nitelikler (formel eğitim düzeyi) şu anki işiniz ile ne kadar (ölçüde) ilişkilidir?"	İşi yapabilmek için söz konusu olan eğitimsel gerekliliklere atıf yapılmaktadır.
Verhaest ve Omey	2006	"Do you have a level of education which is according to your own opinion too high, too low or appropriate for your job?" (Direct self- assessment)	"Sahip olduğunuz eğitim düzeyini, mevcut işiniz itibariyle nasıl değerlendiriyorsunuz?" - Yüksek - Düşük - Uygun düzey (Doğrudan öz değerlendirme)	İşi yapabilmek için söz konusu olan eğitimsel gerekliliklere atıf yapılmaktadır.
		- "Is a educational level required for your first/ current job?" If the answer is "yes": - "To get your job, what educational level were you required to have?" (Indirect self- assessment)	- "İlk/ şu anki işinizde asgari bir eğitim düzeyi aranıyor mu?" Eğer cevabınız evet ise: - "İşe alınırken, hangi eğitim düzeyine sahip olmanız gerekli idi/ istenmiştir?" (Dolaylı öz değerlendirme)	İşe alım standartlarına vurgu yapılmaktadır.
SCHOOL – TO – WORK TRANSITION SURVEY		"Do you feel your education/ training qualifications are relevant in performing your current job?"	Eğitimsel niteliklerinizin mevcut işinize uygun olduğunu düşünüyor musunuz?"	İşi yapabilmek için söz konusu olan eğitimsel gerekliliklere atıf yapılmaktadır.

UYUMSUZ EŞLEŞME NASIL ÖLÇÜLEBİLİR?

İŐ Analizi Yöntemi (Objektif yöntem):

- İŐ analizleri ile ölçüm yapılır.
- İŐ analizleri doğrultusunda, mesleki tanımlamalara dayanarak gerekli eğitim düzeyi belirlenir.

Örneğın; ABD'de bu yöntemle yapılan makro ölçekli çalışmalarında "Meslekler Sözlüğü (Dictionary of Occupational Titles- DOT)" kullanılmıŐtır.

Fiili EŞleşme Yöntemi (İstatistiksel yöntem):

- Ölçüm, bir meslekteki eğitimsel niteliklerin dağılımına dayanır.
- Her meslek için gerekli ortalama eğitim düzeyi (yıl olarak) belirlenir ve buna bağlı olarak standart sapma hesaplanır.

ISCO 08 Ana Gruplar ile Nitelik ve Gerekli Eğitim Düzeyleri

ISCO 08 – Ana Gruplar*	Mesleki Nitelik Düzeyi Sınıflandırması	Gerekli Eğitim Düzeyi (ISCED Sınıflandırması)
1 Yöneticiler	Yüksek Nitelikli İşler	Yükseköğretim (ISCED 5- 6)
2: Profesyonel Meslek Mensupları		
3: Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları		
4: Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Düşük Nitelikli İşler	Ortaöğretim (ISCED 3- 4)
5: Hizmet ve Satış Elemanları		
6: Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	Nitelikli İşler	Ortaöğretim (ISCED 3- 4)
7: Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar		
8: Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar		
9: Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	Niteliksiz İşler	İlköğretim - Temel Eğitim (ISCED 1- 2)
* “0: Silahlı Kuvvetler” dahil değildir.		

Kaynak: ILO, International Standart Classification of Occupations – ISCO 08: Structure, Group Definitions and Correspondence Tables, Geneva 2012.

İstihdam: Yaş Grubu - Meslek Grubu - Eğitim Durumu (Yükseköğretim)

Kod	Meslek Grubu (ISCO 08) Meslek Grupları	Yaş Grubu (Bin Kişi)	
		15- 24 Yaş Grubu (Genç Nüfus)	15- 64 Yaş Grubu (Çalışma Çağındaki Nüfus)
1	Yöneticiler	13	621
2	Profesyonel Meslek Mensupları	127	2.196
3	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	75	579
Uyumlu Eşleşme		215	3.396
4	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	84	707
5	Hizmet ve Satış Elemanları	106	562
6	Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	10	56
7	Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	31	125
8	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	5	60
9	Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	20	75
Uyumsuz Eşleşme (Aşırı Eğitimli)		256 (%54.3)	1.585 (%31.8)

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları, Mart 2014.

İstihdam: Yaş Grubu - Meslek Grubu - Eğitim Durumu (Genel Lise)

Kod	Meslek Grubu (ISCO 08) Meslek Grupları	Yaş Grubu (Bin Kişi)	
		15- 24 Yaş Grubu (Genç Nüfus)	15- 64 Yaş Grubu (Çalışma Çağındaki Nüfus)
1	Yöneticiler	5	178
2	Profesyonel Meslek Mensupları	10	54
3	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	33	228
Uyumsuz Eşleşme (Yetersiz Eğitimli)		48 (%11.9)	460 (%17.3)
4	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	53	413
5	Hizmet ve Satış Elemanları	151	836
6	Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	29	151
7	Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	41	306
8	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	20	217
Uyumlu Eşleşme		294	1.923
9	Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	61	268
Uyumsuz Eşleşme (Aşırı Eğitimli)		61 (%15.1)	268 (%10.1)
Toplam Uyumsuzluk (Aşırı Eğitim + Yetersiz Eğitim)		109 (%27.0)	728 (%27.4)

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları, Mart 2014.

İstihdam: Yaş Grubu - Meslek Grubu - Eğitim Durumu (Lise Dengi Mesleki Okul)

Meslek Grubu (ISCO 08)		Yaş Grubu (Bin Kişi)	
Kod	Meslek Grupları	15- 24 Yaş Grubu (Genç Nüfus)	15- 64 Yaş Grubu (Çalışma Çağındaki Nüfus)
1	Yöneticiler	9	150
2	Profesyonel Meslek Mensupları	16	97
3	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	53	287
Uyumsuz Eşleşme (Yetersiz Eğitimli)		78 (%15.8)	534 (%21.9)
4	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	61	312
5	Hizmet ve Satış Elemanları	153	546
6	Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	19	107
7	Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	84	457
8	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	37	262
Uyumlu Eşleşme		354	1.684
9	Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	62	219
Uyumsuz Eşleşme (Aşırı Eğitimli)		62 (%12.5)	219 (%9.0)
Toplam Uyumsuzluk (Aşırı Eğitim + Yetersiz Eğitim)		140 (%28.3)	753 (%30.9)

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları, Mart 2014.

İşsizlik: Yaş Grubu - İş Aranan Meslek - Eğitim Düzeyi

		İş Aranan Meslek	
		Uyumlu	Uyumsuz
Yükseköğretim	15- 24 Yaş Grubu (Bin Kişi)	79	55 (aşırı)
	15- 64 Yaş Grubu (Bin Kişi)	268	208 (aşırı)
Genel Lise	15- 24 Yaş Grubu (Bin Kişi)	74	26 (23 yetersiz + 3 aşırı)
	15- 64 Yaş Grubu (Bin Kişi)	1.766	965 (443 yetersiz + 522 aşırı)
Lise Dengi Mesleki Okul	15- 24 Yaş Grubu (Bin Kişi)	69	24 (18 yetersiz + 6 aşırı)
	15- 64 Yaş Grubu (Bin Kişi)	203	77 (61 yetersiz + 16 aşırı)

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları, Mart 2014.

TÜİK hanehalkı işgücü anketi sonuçları itibariyle;

- 15- 24 yaş grubunda (genç nüfusta) iş arayan yükseköğretim mezunlarının %41'inin niteliklerinin altındaki işlerde iş aradıkları; başka bir ifadeyle işsizlik baskısı karşısında daha düşük ücret düzeyleri ve daha düşük kariyer imkanları sunan işleri kabul etmeye razı oldukları görülüyor.
- 15- 64 yaş grubu (çalışma çağındaki nüfus) içindeki yükseköğretim mezunlarının %43.7'sinin eğitimsel niteliklerinin altındaki işlerde iş aradıkları ortaya çıkıyor.

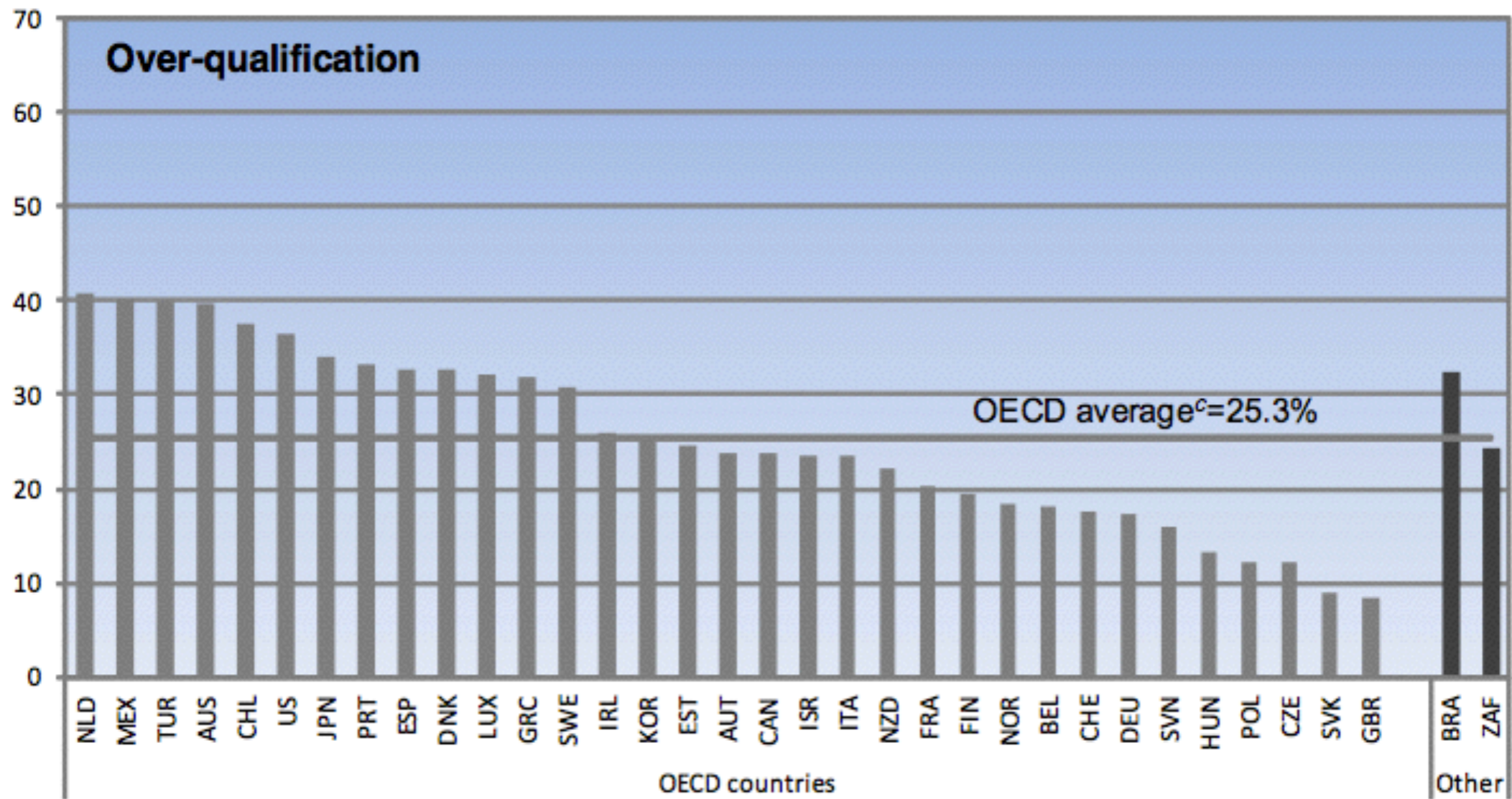
OECD ÜLKELERİNDE ORTALAMA OLARAK

- HER DÖRT ÇALIŞANDAN BİRİ MEVCUT İŞİNE GÖRE “AŞIRI NİTELİKLİ”
- HER ÜÇ ÇALIŞANDAN BİRİ MEVCUT İŞİNE GÖRE “YETERSİZ NİTELİKLİ”

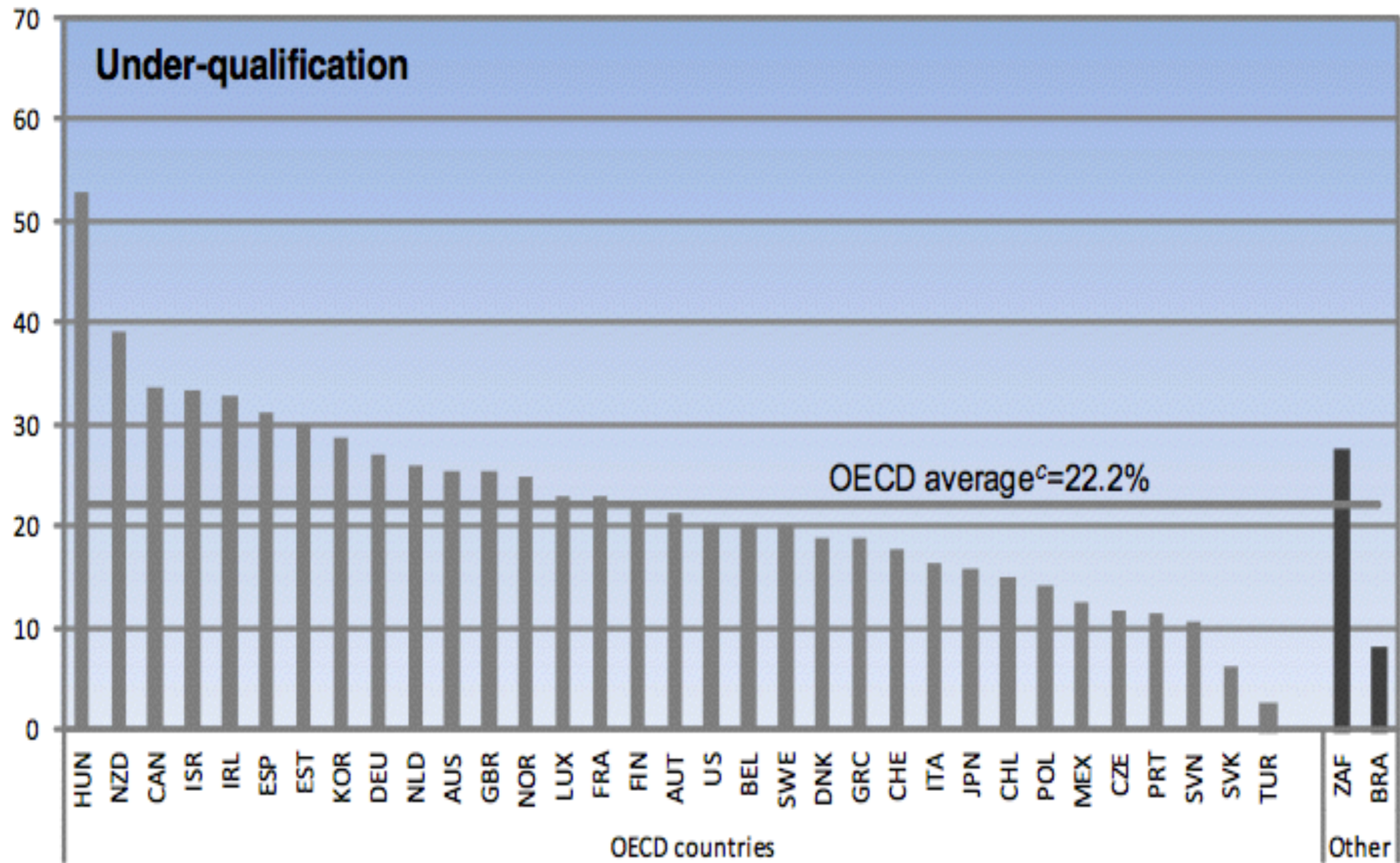
AŞIRI NİTELİK DÜZEYİ

Figure 1. Indicators of qualification mismatch^a, OECD and selected countries, 2005

Percentages of employees and self-employed^b

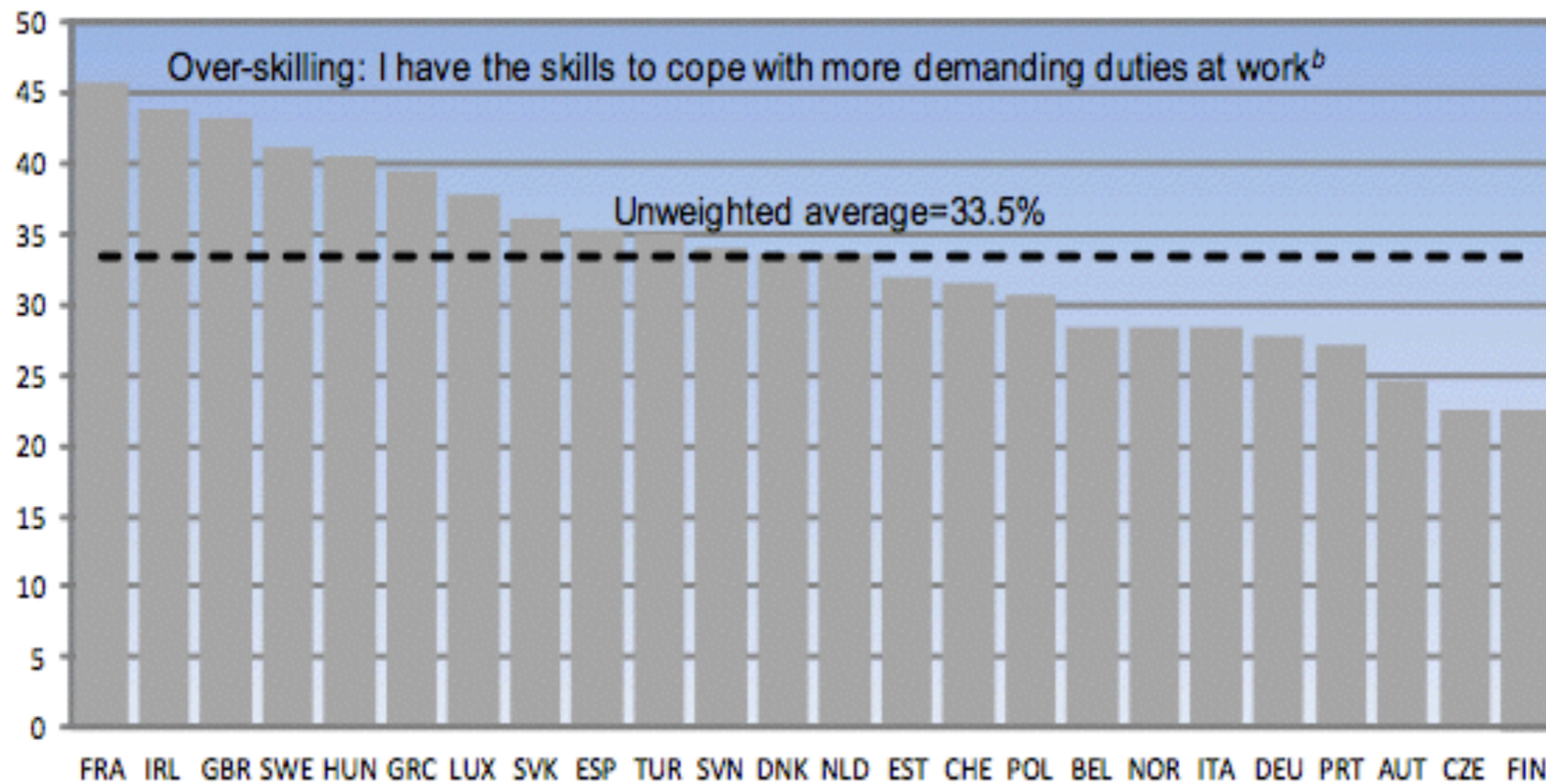
YETERSİZ NİTELİK DÜZEYİ

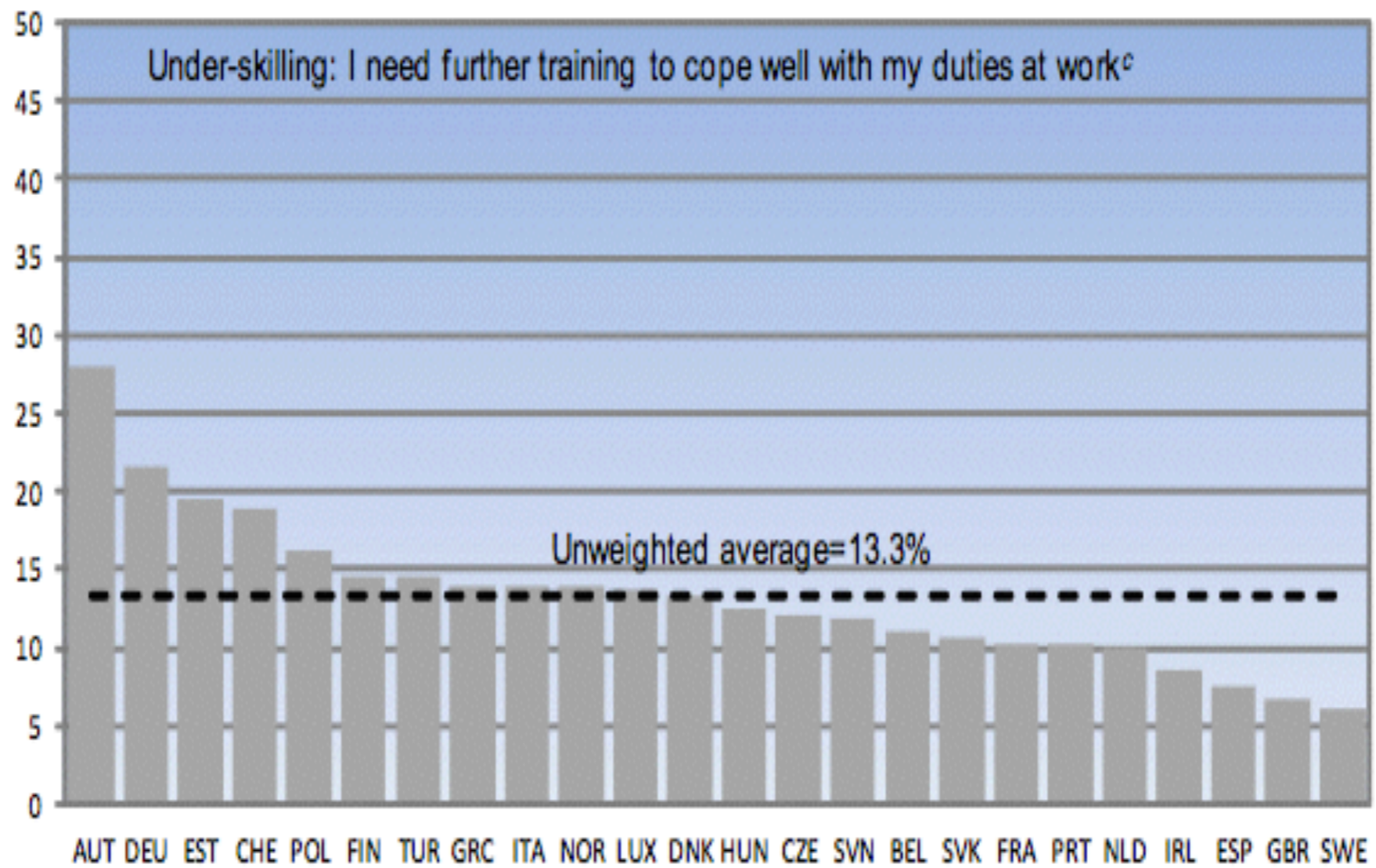
AŞIRI BECERİ DÜZEYİ

Figure 2. **Self-reported skill mismatch, EU19 countries, Estonia, Norway, Slovenia, Switzerland and Turkey, 2005**

Percentages of employees and self-employed^a

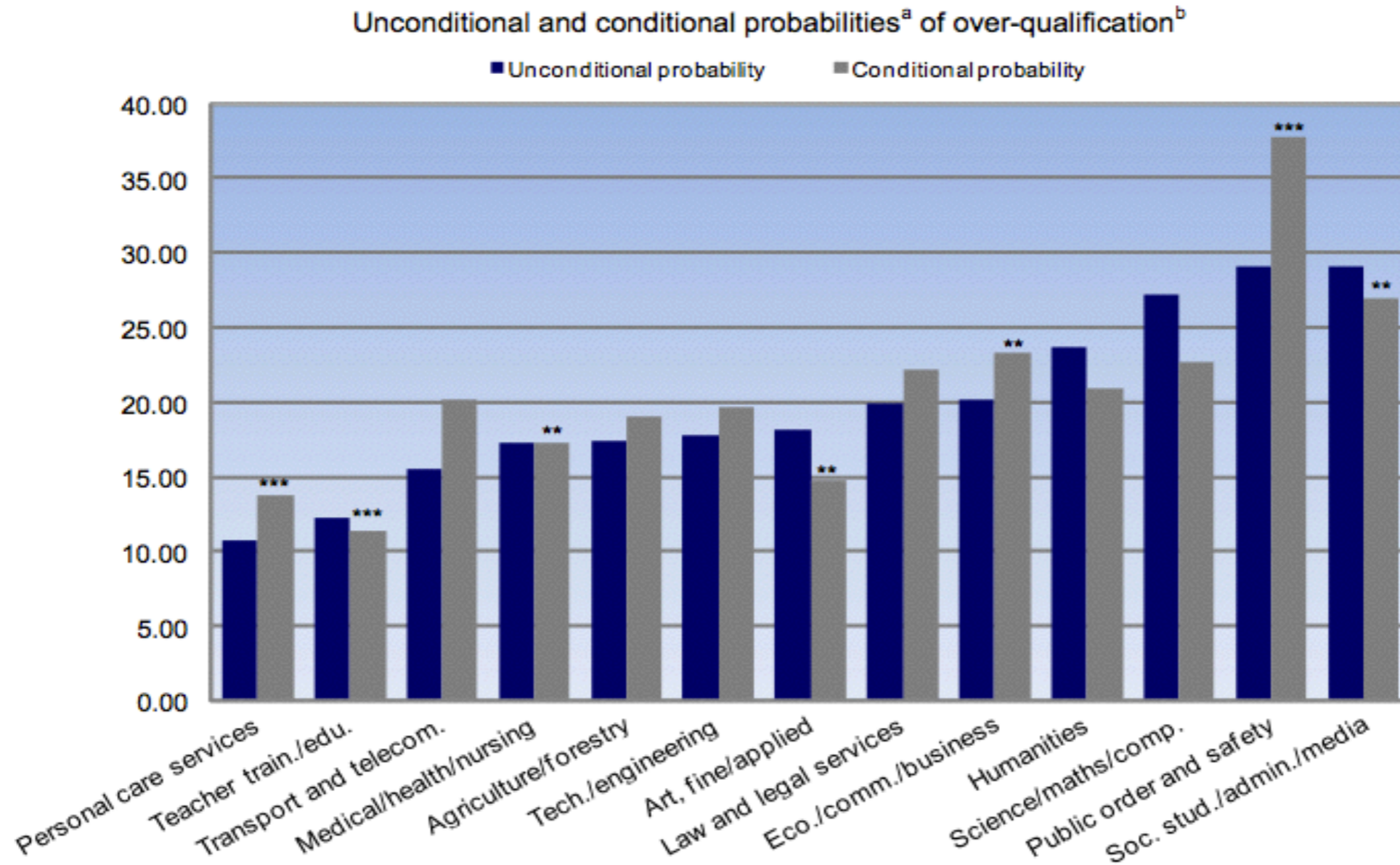
YETERSİZ BECERİ DÜZEYİ

YATAY UYUMSUZLUK (HORIZONTAL MISMATCH)

Kişinin eğitim düzeyi, iş gereklilikleri ile eşleşmektedir ancak eğitimsel niteliklerin türü söz konusu iş için uygun değildir. (Eğitim görülen alanın uyumsuzluğu)

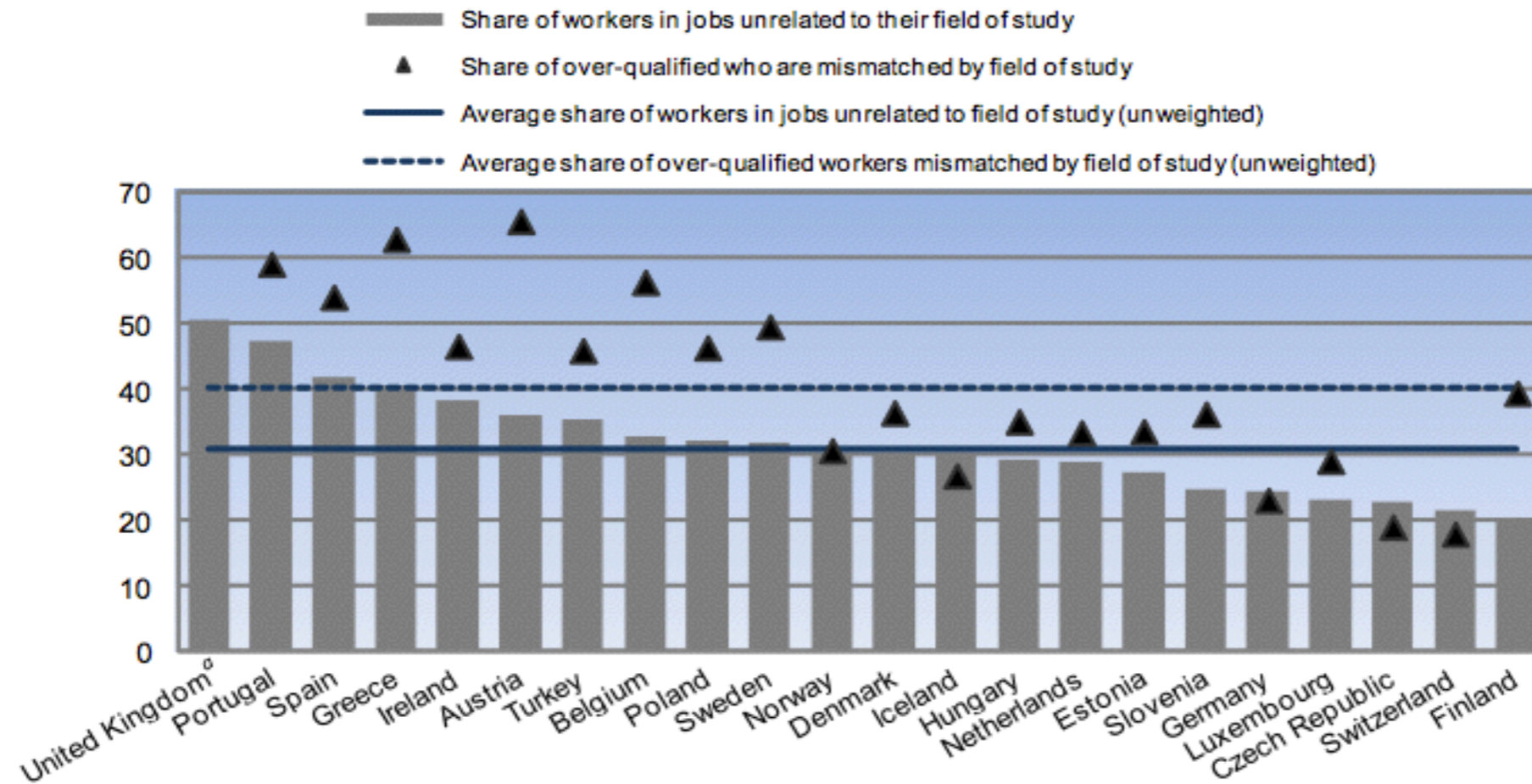
Figure 4. Field of study and the likelihood of over-qualification, 2004

YATAY UYUMSUZLUK

Figure 5. Work outside one's field of study and over-qualification, 2004

Percentages

1) Qualification mismatch cannot be computed for the United Kingdom. As a result, for consistency, the United Kingdom is excluded from both averages reported in the figure.

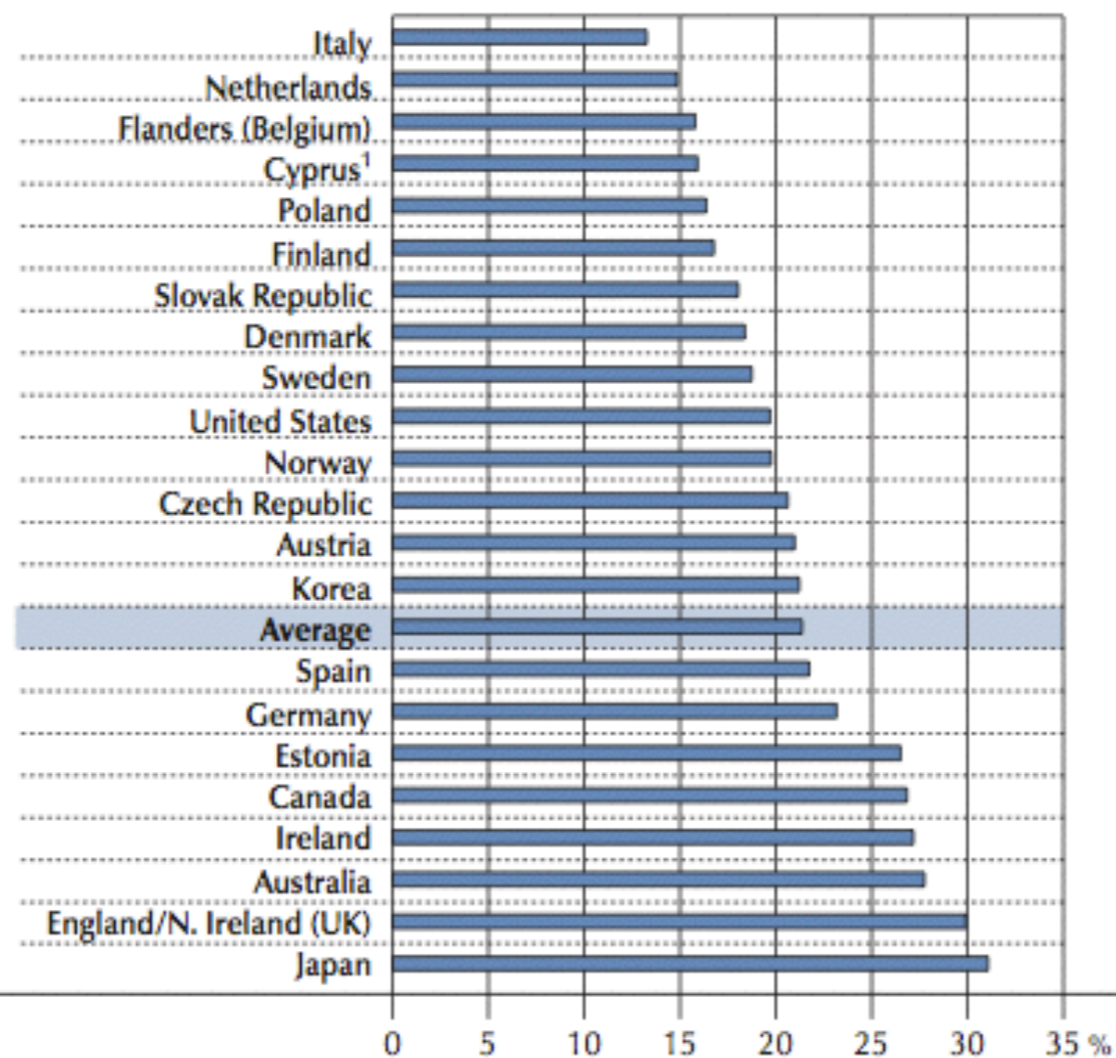
Source: European Social Survey, 2004.

OECD Skills Outlook 2013: FIRST RESULTS FROM THE SURVEY OF ADULT SKILLS

AŞIRI NİTELİK DÜZEYİ

Incidence of over-qualification

Percentage of workers whose highest qualification is higher than the qualification they deem necessary to get their job today

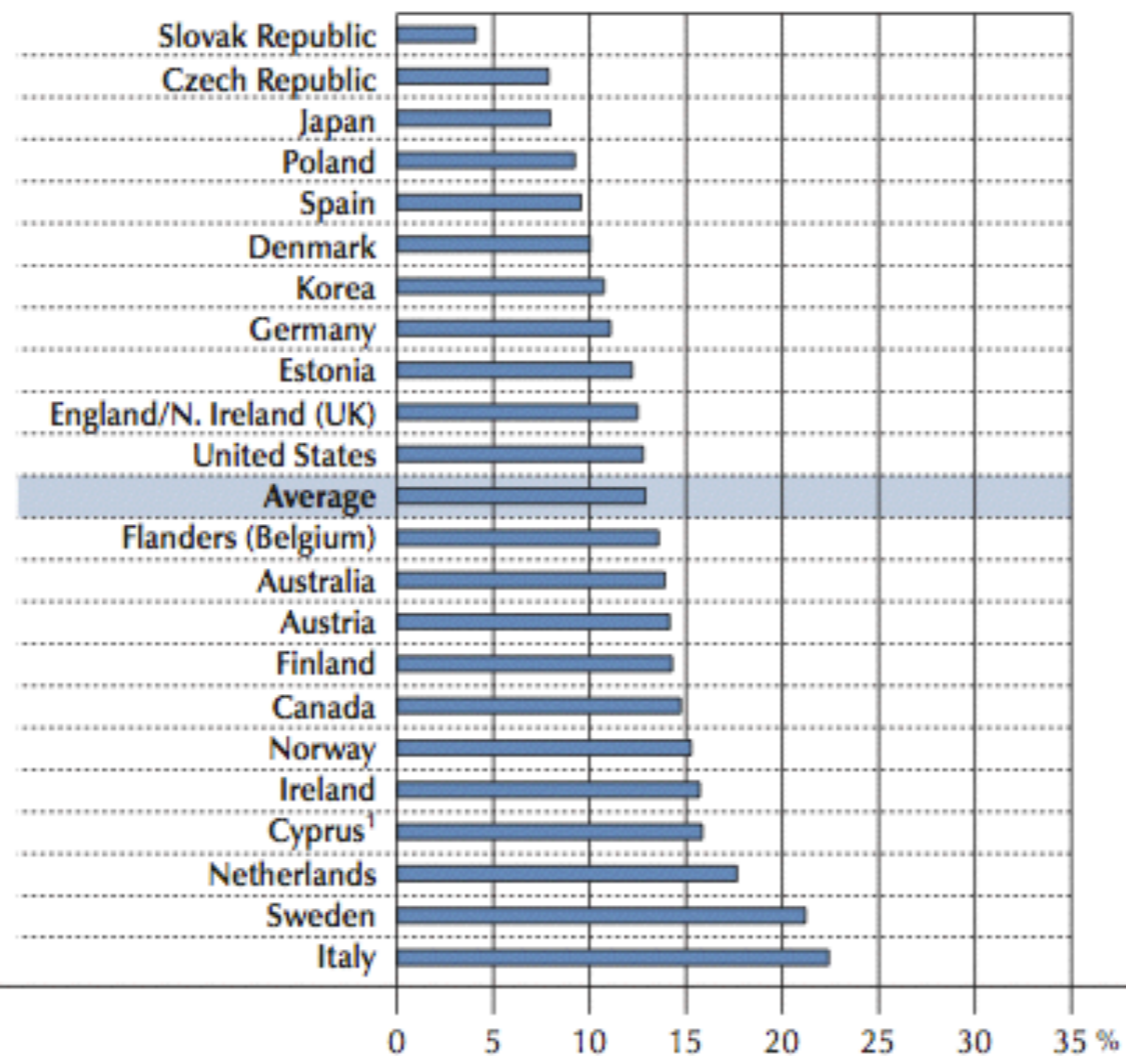
¹ See notes at the end of this chapter.

OECD Skills Outlook 2013: FIRST RESULTS FROM THE SURVEY OF ADULT SKILLS

YETERSİZ NİTELİK DÜZEYİ

Incidence of under-qualification

Percentage of workers whose highest qualification is lower than the qualification they deem necessary to get their job today

SON SÖZ

Türkiye'nin eğitim sistemi ve işgücü piyasasının kendine has özellikleri nedeniyle gerek öğrenim alanı, gerekse meslek ya da iş konusunda, maalesef gençlerimizin seçim yapma olanakları oldukça sınırlı.

Yükseköğretime katılım oranının giderek genişlediği Türkiye'de, bir taraftan eğitilmiş genç işsizliğinin, diğer taraftan eğitim düzeylerine ve/veya eğitim alanlarına uygun olmayan işlerde çalışanların sayısının yüksek olması, eğitim - istihdam ilişkisinin alarm verdiğini gösteriyor.

Üniversiteye girişin hala en önemli toplumsal meselelerden biri olduğu Türkiye'de eğitim sistemi ve ekonomik yapının "paralel" evrenlerde yaşamaya devam etmesi durumunda, yani eğitim sistemi ve işgücü piyasasının ihtiyaçları arasında ilişki kurulmadıkça, devlet ve aileler tarafından her yıl milyonlarca liranın harcandığı üniversite eğitiminin, beklentileri karşılamayan bir yatırım haline dönüşmesinin de önüne geçilemeyecek.

Teşekkürler...
Işıl Kurnaz
isilkurnaz@gazi.edu.tr

"I'm sorry, you're overqualified. Come back when you've forgotten some things."